

Szabadka város alapszabályának 33. szakasz 1. bekezdés 21) pontja (Szabadka Város Hivatalos Lapja 27/2019-egységes szerkezetű szöveg, 13/2021 és 16/2021 száma) és a foglalkoztatásról és a munkanélküliség esetén való biztosításról szóló törvény 41. szakaszának 1. bekezdése (az SZK Hivatalos Közlönyének 36/09, 30/10, 88/10, 38/15, 113/17, 113/17-más tv. és 49/2021 száma) alapján

Szabadka Város Képviselő-testülete a megtartott ülésén meghozta az alábbi

RENDELETET

Szabadka Város 2022. évi helyi foglalkoztatási akciótervének elfogadásáról

1. szakasz

Elfogadjuk Szabadka Város 2022. évi helyi foglalkoztatási akciótervét, mely a jelen rendelet mellékletében szerepel, és annak alkotórészét képezi.

2. szakasz

A jelen rendelet a Szabadka Város Hivatalos Lapjában való közzétételét követő nyolcadik napon lép hatályba.

I n d o k o l á s

Szabadka Város 2022. évi helyi foglalkoztatási akciótervének elfogadásáról szóló rendeletjavaslathoz

Jogalap: Szabadka város alapszabályának 33. szakasz 1. bekezdés 21. pontja (Szabadka Város Hivatalos Lapja 27/2019-egységes szerkezetű szöveg, 13/2021 és 16/2021 száma) és a foglalkoztatásról és a munkanélküliség esetén való biztosításról szóló törvény 41. szakaszának 1. bekezdése (az SZK Hivatalos Közlönyének 36/09, 30/10, 88/10, 38/15, 113/17, 113/17-más tv. és 49/2021 száma)

A meghozatal indokai:

Szabadka Város Helyi Foglalkoztatási Terve a 2022. évre a helyi szintű aktív foglalkoztatáspolitikai megvalósításának alapeszköze a 2022. évre, melyben meg lettek fogalmazva az önkormányzati szintű foglalkoztatási célok és prioritások, valamint azok a programok és intézkedések, melyeket a kitűzött célok elérése érdekében kell megvalósítani, s melyek elősegítik a fenntartható foglalkoztatás növekedését.

A foglalkoztatásról és a munkanélküliség esetén való biztosításról szóló törvény 41. szakaszának 1. bekezdése (az SZK Hivatalos Közlönyének 36/09, 30/10, 88/10, 38/15, 113/17, 113/17-más tv. és 49/2021 száma) előírja, hogy az önkormányzat illetékes szerve a helyi tanács véleményezésével meghozhatja a helyi foglalkoztatási tervet, a tervezési rendszert szabályozó előírásoknak megfelelően. 2022.01.25-én Szabadka Város Foglalkoztatási tanácsa a 11. ülésén pozitív véleményt adott a Szabadka város 2022. évi helyi foglalkoztatási akciótervének tervezetéről.

Tekintettel a fentebb felsoroltakra javasoljuk a rendelet meghozatalát, az anyagban közölt szöveg szerint.

Végrehajtó: Szabadka Város Képviselő-testülete és Szabadka Város Közigazgatási Hivatala

A végrehajtáshoz szükséges pénzeszközök forrása: A jelen rendelet végrehajtásához Szabadka város költségvetésében vannak eszközök biztosítva.

Szerb Köztársaság
Vajdaság Autonóm Tartomány
Szabadka város
Szabadka Város Képviselő-testülete
Szabadka Város Foglalkoztatási Tanácsa
Iratszám: I – 06 – 13/2022-4
Kelt: 2022.01.25.
S z a b a d k a

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

Szabadka Város Foglalkoztatási Tanácsának 11. üléséről, amelyre 2022.01.25-én 09:00 órai kezdettel került sor a Városháza kék termében, a Szabadság tér 1. alatt. 1.

napirendi pont: A 2022. évi helyi foglalkoztatási akcióterv tervezetének megvitatása

Szükségtelen kihagyva

A vitát követően a tanács egyhangúlag meghozta a következő

HATÁROZATOT

Elfogadjuk a 2022. évi helyi foglalkoztatási akcióterv javaslatát.

Szabadka Város Foglalkoztatási Tanácsa **pozitívan véleményezi** az elfogadott 2022. évi helyi foglalkoztatási akciótervet.

Szükségtelen kihagyva

A kiadmány hitelül:
Dobó Weigner Kornélia

A tanács elnöke:
Saša Gravorac

HELYI FOGLALKOZTATÁSI AKCIÓTERV A 2022. ÉVRE

SZABADKA VÁROS

Суботица
Szabadka
Subotica

2022 januárja

TARTALOM

Rövidítések jegyzéke	3
Bevezető	4
Gazdasági helyzetelemzés	5
A helyi munkaerőpiac helyzete és alakulása	8
A foglalkoztatáspolitikai prioritásai	16
A helyi foglalkoztatási akcióterv kidolgozásában érdekelt felek feltérképezése	17
SWOT elemzés	19
Aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések a 2022. évben	20

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

HÖ -		Helyi önkormányzat
HFT	-	Helyi Foglalkoztatási Tanács
KKV	-	Kis és középvállalatok
VAT	-	Vajdaság Autonóm Tartomány
SZK	-	Szerb Köztársaság
FÉSZ	-	Fogyatékkal élő személyek
CSZ	-	Civil szervezetek
IFI	-	Ifjúsági iroda
NFAT	-	Nemzeti Foglalkoztatási Akcióterv
ROK	-	Roma Oktatási Központ
RFÜ	-	Regionális Fejlesztési Ügynökség

A foglalkoztatásról és a munkanélküliség esetén való biztosításról szóló törvénnyel összhangban (az SZK Hivatalos Közlönyének 36/2009, 88/2010, 38/2015, 113/2017-más tv. és 49/2021) a helyi foglalkoztatási akcióterv az aktív foglalkoztatáspolitikai megvalósításának alapeszköze Szabadka város területén, éves szinten.

A Helyi Foglalkoztatási Akcióterv összhangban van a meglévő nemzeti foglalkoztatási dokumentummal - a Szerbia 2021-2026. időszakra vonatkozó foglalkoztatási stratégiájának végrehajtását célzó, 2021-2023. időszakra vonatkozó akciótervvvel (a továbbiakban: Akcióterv), az SZK Hivatalos Közlönyének 30/21 száma. Az Akcióterv a 2021–2026. időszakra szóló szerbiai foglalkoztatási stratégia (az SZK Hivatalos Közlönyének 18/21 száma) operatív végrehajtására irányul, és annak kidolgozásában, a foglalkoztatáspolitikai céljainak és prioritásainak meghatározásában szociális partnerek, a releváns intézmények és más érdekelt felek vettek részt.

A 2021. évi akcióterv sikeres megvalósítása után, melynek révén 73 személy kapott munkát (25 személy a munkáltatóknak a nehezen foglalkoztatható személyek foglalkoztatására nyújtott támogatás keretében, 19 személy az önfoglalkoztatási támogatás keretében és 29 személy a közmunkák keretében) Szabadka Város Foglalkoztatási Tanácsa kezdeményezte a szakszolgálatoknál a 2022. évi helyi foglalkoztatási akcióterv kidolgozását. A 2020. év folyamán a koronavírus okozta világjárvány következtében az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések nem lettek végrehajtva, míg 2021-ben azok sikeresen lettek teljesítve. a munkáltatóknak a nehezen foglalkoztatható személyek foglalkoztatására nyújtott támogatás keretében a 2021. évben 5.040.000,00 dinár lett elköltsve, az önfoglalkoztatási támogatások keretében 4.750.000,00 dinár, míg a közmunkák – műszaki háttértámogatás keretében 4.883.748,48 dinár lett felhasználva.

A 2021. év folyamán Szabadka város és a nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat együttműködése révén sikeresen teljesültek az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések.

A Szerb Köztársaság 2021 és 2026 közötti időszakra vonatkozó foglalkoztatási stratégiájának általános célja a tudáson és a tisztességes munkán alapuló stabil és fenntartható foglalkoztatás-növekedés megteremtése, míg a konkrét célok a következők:

- 1) A minőségi foglalkoztatás növekedése a munkaerő-kínálat és a munkaerő-kereslet javítását célzó ágazatközi intézkedések révén;
- 2) A munkanélküliek helyzetének javulása a munkaerőpiacon;
- 3) A foglalkoztatáspolitikai továbbfejlesztett intézményi kerete.

A 2022. évi helyi foglalkoztatási akcióterv összhangba hozza a foglalkoztatást az ágazati politikákkal és a foglalkoztatáspolitikára hatást gyakorló reformfolyamatokkal. Szabadka Város Helyi Foglalkoztatási Akcióterve a 2022. évre (a továbbiakban: HFAT 2022) a helyi szintű aktív foglalkoztatáspolitikai megvalósításának alapeszköze a 2022. évre, melyben meg lettek fogalmazva a helyi szintű foglalkoztatási célok és prioritások, valamint azok a programok és intézkedések, melyeket a kitűzött célok elérése érdekében kell megvalósítani, s melyek elősegítik a fenntartható foglalkoztatás növekedését.

A HFAT 2022 tartalmazza a foglalkoztatásról és munkanélküliség elleni biztosításról szóló törvény 39. szakaszában előírt valamennyi elemet:

- a makrogazdasági keretet a foglalkoztatáspolitikai létrehozásához és alkalmazásához,
- a munkaerő-piaci helyzetet és a következő évi folyamatokat,
- a foglalkoztatáspolitikai céljait és prioritásait,
- az aktív foglalkoztatáspolitikai következő évi programjait és intézkedéseit, a végrehajtásukkal kapcsolatos felelősségekkel és a szükséges pénzeszközökkel,
- a foglalkoztatáspolitikai pénzügyi kereteit és a pénzforrásokat,
- a HFAT végrehajtóit,
- a nehezebben foglalkoztatható személyek kategóriáit, akik elsőbbséget élveznek az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések végrehajtása során,
- a programok és intézkedések sikeres megvalósulásának mutatóit,
- és egyéb elemeket.

Szabadka város 2022. évi helyi foglalkoztatási akciótervének megfogalmazásába és kidolgozásába bekapcsolódtak a szociális partnerek, a releváns intézmények képviselői és a foglalkoztatásban szerepet játszó egyéb helyi tényezők, a foglalkoztatás problémakörének sokoldalú áttekintése és a helyi szintű foglalkoztatásra irányuló tervezett programok és intézkedések végrehajtásához szükséges feltételek megteremtése céljából.

GAZDASÁGI HELYZETELEMZÉS

Földrajzi fekvés

Szabadka város a magyar határ közelében helyezkedik el, a 46° 05' 55'' északi földrajzi szélességen és a 19° 39' 47'' keleti földrajzi hosszúságon. Mint az ország legészakibb városa és Vajdaság nagyságrendben második legnagyobb városa Szabadka az Észak-bácskai Körzetben helyezkedik el és területe 1.007 négyzetkilométert ölel fel. Átlagos tengerszint feletti magassága 114 m, 40 méterrel a Tisza Magyar-kanizsánál mért magassága felett és 32 méterrel a Duna Bajánál mért szintje felett helyezkedik el. Szabadka város három önkormányzat területével határos. Ezek: Zombor város, Topolya község, Zenta község és Magyar-kanizsa község.

A városon keresztül halad az E-75-ös, ún. páneurópai tranzit útvonal, amely Szabadkát észak irányában Magyarországgal, délen pedig Belgrádon keresztül Dél-Európával köti össze. A városból utak ágaznak szét Újvidék, Zombor, Horgos és Zenta irányába. A város közelében több határátkelő is található, melyek közül a horgosi és a kelebiai a legforgalmasabbak.

Az önkormányzat és a körzet központja Szabadka. Szabadka lakott település mellett az önkormányzat az alábbi településeket öleli még fel: Bajmok, Királyhalom, Dusanovó, Békova, Visnyevác, Felsőtavankút, Alsótavankút, Györgyén, Kelebia, Mérges, Kisbosznia, Mišicevo, Újzsednik, Palics, Nagyfény, Hajdújárás, Csantavér és Ludas.

A népszámlálási adatok szerint a 2011. évben Szabadka városnak 141.554 lakosa volt. A negatív népszaporulat és a lakosság egyre gyakoribb elvándorlása miatt a lakosok száma folyamatosan csökken. A Köztársasági Statisztikai Hivatal becslései szerint Szabadka város lakosainak becsült száma 2017.06.30. napján 137.753 fő volt. Szabadka Község összlakosságának alakulását elemezve megállapíthatjuk, hogy 1981-ig növekedést mutat, míg 1981-től a legutóbbi, 2011-es népszámlálásig negatív tendencia tapasztalható.¹

¹ Forrás: Köztársasági Statisztikai Hivatal – <http://publikacije.stat.gov.rs/G2018/Pdf/G201813045.pdf> , Szerbiai községek és régiók, 2018, 19. oldal

Szabadka lakosságát három demográfiai folyamat jellemzi:

- (1) összesített népességcsökkenés (lakosok számának csökkenése);
- (2) természetes népességcsökkenés (az elhalálozottak száma meghaladja az élve született gyermekek számát) és
- (3) demográfiai öregedés.

A 90-es évek folyamán számos társadalmi-gazdasági és politikai változásra került sor, melyek kihatottak a lakosok számának alakulására. A legnagyobb demográfiai változásokat egyrészt a Szabadkára beáramló menekültek és kitelepítettek idézték elő, másrészt viszont a bizonytalan gazdasági és politikai helyzet miatt sokan külföldre vándoroltak. Ezeknek a vándorlásoknak az összetett mérlege csak egy részét képezi a demográfiai változások ütemének, amire a természetes folyamatok ugyanúgy hatással voltak, hiszen folytatódott a biológiai népességcsökkenés, ami a lakosság számának csökkenéséhez vezetett.

Szabadka ipara szerteágazó és sokrétű volt. Az élelmiszeripar különböző ágazatai mellett intenzíven fejlődött a fém- és villamosipar, a vegyipar, textilipar, cipőgyártás, harisnyagyártás, nyomdaipar és építőipar. Ezeket az ágazatokat a jövőben is intenzíven kellene fejleszteni, ugyanis ehhez megvannak a megfelelő erőforrások (kapacitások, tudás és tapasztalat, a szükséges munkaerő, nyersanyagok vagy a rendelkezésre álló komponensek, és a piac).

A legtöbb kis- és közepes vállalat kereskedelemmel vagy szolgáltatásokkal foglalkozik, míg a feldolgozóipar megoszlik az élelmiszeripar, a műanyag-feldolgozás és a textilipar között. A gazdasági ágazatok szerkezetét tevékenységek szerint szemlélve megállapíthatjuk, hogy a legtöbb cég és vállalkozó a: nagy-és kiskereskedelem, gépjármű- és motorkerékpár javítás terén tevékenykedik. Azok a kis és középvállalkozások, melyek tevékenységünket saját háztartásukban kezdték meg, mára helyhiánnyal küzdenek, nem tudnak terjeszkedni, mert a hely korlátozott vagy a tevékenység zajjal jár vagy más módon zavarja a környező lakosságot.

1. táblázat A munkaerő-kínálat összesített adatai a munkaerő-piaci alakulásának tükrében Szabadka városra vonatkozóan 2021. december 31. napján.²

2021. december 31. napi állapot	Összesen	Nők
Aktív munkanélküliek száma	4.113	2.072
Ideiglenesen munkaképtelen személyek száma	325	254
Külföldi állampolgárságú munkanélküliek száma	11	9

Az 1. táblázatot elemezve megállapíthatjuk, hogy az aktív munkanélküliek száma 2021. december 31-én Szabadka város területén 4.113 volt, ebből 2.072, vagyis 50,38% nő. Az ideiglenesen munkaképtelen személyek száma 578, amiből 431 személy (74,57%) nő.

A gazdasági fejlődés problémájának hatékonyabb megoldása, illetve a gazdaságfejlesztés és a munkanélküliség csökkentése érdekében Szabadka Önkormányzata felismerte a sikerhez vezető utat, és 2010. elejétől olyan tevékenységekbe kezdett, melyeknek célja a hazai és külföldi beruházók idevonzása volt. Az új munkahelyek létesítése mellett a beruházások megvalósításával megteremtődnek annak az előfeltételei, hogy a kereseti adó és a vagyonadó révén a városi költségvetés is jelentős eszközökhöz jusson. Figyelembe kell venni azt a tényezőt, hogy a

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az észak-bácskai körzetben, Szabadkán, 2021 decemberében.

beruházók hosszú ideig fizetnek majd egyes közzállalatoknak és közművállalatoknak a szolgáltatásait, továbbá, hogy a beruházók alkalmazzák a helyi mérnöki és építőipari cégeket, a kisebb helyi vállalatokat és cégeket. A beruházások hozzájárulnak az árukivitel növekedéséhez, valamint az új technológiák és eljárások bevezetéséhez és elsajátításához.

A Kisbajmok Ipari Övezet keretében működő cégek a következők: Flender, Continental, Norma Group, Calcedonia, Boysen, Ametek, Kaminada, BB szenzor, a Swarovski és a Nifko a Kisbajmoki Vámszabad Területen működő cégekben összesen 6.450 személy dolgozik.

Szabadka városának a külföldi befektetések vonzását célzó hatékony fellépése eredményeként együttműködési memorandumot írtak alá az autóipar számára kipufogórendszereket gyártó német Boysen céggel, a mintegy 35.000 m² területű gyár a kisbajmoki övezetben megépült; a beruházás értéke 65.000.000,00 euró, és 2021. november 19-én a Boysen vállalat ünnepélyesen megkezdte működését. A beruházó a tervek szerint az elkövetkező 5 évben kb. 500 dolgozót foglalkoztat majd. Az összes tervezett aktivitás és projektum megvalósításával a Kisbajmoki Ipari Övezet még vonzóbbá válik a már meglévő beruházók számára, illetve másrésről új beruházókat is vonz majd.

A város turistaiparának hozzá kell járulnia Szabadka város jobb és nagyobb fokú gazdasági fejlődéséhez, minek során a turisztikai kapacitások elsősorban Palics területén történő kiépítése megteremti a feltételeket Palics gyors turisztikai fejlődéséhez. Ennek ellenére Szabadka a palicsi turisztikai lehetőségeivel jelentős helyet kapott Szerbia fejlesztési stratégiájában, a SZK Nemzeti idegenforgalmi beruházási tervében és a Vajdaság AT Gazdaságfejlesztési tervében.³

Szabadka területén folyamatosan próbálnak javítani a turisztikai kínálat minőségén, és bővíteni a turisztikai lehetőségeket, melyek a néprajzi örökségen alapulnak, például az elhagyatott tanyák, csárdák felújításával, új idegenforgalmi kapacitások építésével, szőlőültetvények újratelepítésével, ami mindenképpen hozzájárul a foglalkoztatottság növeléséhez ezen a szakterületen belül.

Palics, mint turisztikai célpont továbbfejlesztésében a 2018. év fordulópontot jelentett, ugyanis mindhárom kormányzati szintről forrásokat biztosítottak egy modern aquapark, gyógy- és wellnessközpont építésére, és a projekt, vagyis az építés első szakasza 2018 decemberében meg is kezdődött. Az egymilliárd dinár értékű projekt mintegy 4,4 hektáros területen valósul meg. Ezenkívül 2019-ben két külön szakaszban fel lett újítva a Férfi strand mólója, folytatódott a Nyári Színpad felújításán végzett munkák, és befejeződött a Vigadó keleti szárnyának helyreállítása.

A HELYI MUNKERŐPIAC HELYZETE ÉS ALAKULÁSA

Szabadka város aktív foglalkoztatáspolitikájának hatékony megtervezése érdekében az alábbiakban bemutatjuk a város helyi munkaerő-piacának azon alapvető trendjeit, amelyek kiindulópontként szolgálnak az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedéseinek megalkotásához Szabadka városában 2022-ben.

Munkanélküliség

2021 decemberében az Észak-bácskai közigazgatási körzetben 7.828 munkát kereső személyt regisztráltak, ebből 4.172 volt a nő. Az aktív munkanélküliek száma 7.134, közülük 3.678 a

A turizmus hatalmas potenciált jelent, amit a Szerb Köztársaság Turizmusfejlesztési Stratégiája is igazol, amely Szabadkát és Palicsot az első 4 prioritás közé sorolja.

munkanélküli nő. Szabadka város területén 2021. december 31. napján 4.113 aktív munkanélküli személyt jegyeztek.

2. táblázat A szabadkai munkanélküliek száma és nemi összetétele, éves bontásban.⁴

Szabadka város	2019 decembere	2020 decembere	2021 decembere
Munkanélküliek-összesen	4.452	4.178	4.113
Munkanélküliek - nők	2.193	2.105	2.072
Munkanélküliek - nők %	49,26	50,38	50,38

Az elmúlt hároméves időszakot vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a városban a munkanélküliek száma kifejezetten csökkent. Megállapítható továbbá, hogy Szabadkán 2021 decemberében 2020 decemberéhez képest a munkanélküliek száma 65 fővel csökkent, ami rendkívül kedvező, és mutatja a munkaerő-piac minőségi tendenciáit.

3. táblázat A munkanélküliek számának áttekintése szakképzettség szerint 2021 decemberében⁵

AKTÍV MUNKANÉLKÜLIEK SZAKKÉPZETTSÉG SZERINT		Munkanélkülie k száma	Nők	A szakképzettség százalékos aránya a munkanélküliek teljes számában
Szakképzettség foka	I.	1.951	937	47,43%
Szakképzettség foka	II.	124	53	3,01%
Szakképzettség foka	III.	592	249	14,39%
Szakképzettség foka	IV.	915	511	22,25%
Szakképzettség foka	V.	20	4	0,49%
Szakképzettség foka	VI-1	97	51	2,36%
Szakképzettség foka	VI-2	78	58	1,90%
Szakképzettség foka	VII-1	328	206	7,97%
Szakképzettség foka	VII-2	6	3	0,15%
Szakképzettség foka	VIII.	2	0	0,05%
Összesen		4.113	2.072	100%

A 3. táblázat a munkanélküliek szakképzettség szerinti alakulását szemlélteti. Világosan látszik, hogy a legtöbb az első fokú szakképzettséggel rendelkező munkanélküli, ami 1.951 személyt érint, és 47,43%-ot tesz ki. Legkevesebb a nyolcadik fokú szakképzettséggel rendelkező munkanélküli, vagyis 2 személy, illetve 0,05%. Jelentős a negyedik fokú szakképzettséggel rendelkező munkanélküliek aránya: 915 személy, illetve 22,25%.

4. táblázat A munkanélküliek számának áttekintése életkor szerint, 2021. december 31. napján⁶

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az észak-bácskai körzetben, Szabadkán, 2021 decemberében.

Forrás: Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az észak-bácskai körzetben, Szabadkán, 2021 decemberében.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az észak-bácskai körzetben, Szabadkán, 2021 decemberében.

AKTÍV MUNKAKORÚ MUNKANÉLKÜLIEK ÉLETKOR SZERINT	Munkanélküliek száma	Nők	Százalékarány a munkanélküliek teljes létszámában
15 - 19 év	220	98	5,35%
20 - 24 év	302	152	7,34%
25 - 29 év	381	222	9,26%
30 - 34 év	357	197	8,68%
35 - 39 év	391	231	9,51%
40 - 44 év	404	228	9,82%
45 - 49 év	392	223	9,53%
50 - 54 év	459	220	11,16%
55 - 59 év	613	293	14,90%
60 - 64 év	594	208	14,45%
Összesen	4.113	2.072	100,00%

Az előző táblázat azt mutatja, hogy a munkanélküliek számában a legnagyobb az 55 és 59 év közöttiek aránya, 613 fő vagy 14,90%, de a 60–64 évesek aránya is jelentős: 594 fő vagy 14,45%. Legkisebb a 15 - 19 évesek aránya: 220 személy, vagyis 5,35%.

Az 5. táblázat a munkanélküliek számának mozgását mutatja a munkára várakozás hossza szerint 2021. december 31-én.

5. táblázat A munkanélküliek számának áttekintése a várakozási idő szerint 2021. december 31-én⁷

AZ AKTÍV MUNKAKORÚ MUNKANÉLKÜLIEK A MUNKA NÉLKÜL ELTÖLTÖTT IDŐ SZERINT	Munkanélküliek száma	Nők	Százalékarány a munkanélküliek teljes létszámában
3 hónapnál kevesebb	720	375	17,50%
3-6 hónap	402	195	9,77%
6-9 hónap	347	172	8,44%
9-12 hónap	368	191	8,95%
1-2 év	546	272	13,27%
2-3 év	370	193	9,00%
3 - 5 év	392	221	9,53%
5 - 8 év	406	188	9,87%
8 - 10 év	222	111	5,40%
Több mint 10 év	340	154	8,27%
Összesen	4.113	2.072	100,00%

Az 5. táblázat a munkanélküliek számát a munkára várás hossza szerint szemlélteti. A legtöbb munkanélküli olyan személy, aki legfeljebb 3 hónapig vár munkát, és számuk 720 fő (17,50%), valamint azok, akik 1-től 2 évet várnak munkára, akik 546-en vannak (13,27%).

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az észak-bácskai körzetben, Szabadkán, 2021 decemberében.

Ennek a mutatónak az elemzésekor külön ki kell emelni a munkanélküliek átlagéletkorát, ami 43,13 év, a nőknél pedig az átlagéletkor 41,85 év. A munkakeresés átlag időtartama Szabadka város szintjén 39,95 hónap, míg a nőknél 37,92 hónap.

Külön hangsúlyt kell fektetni a menedzseri képességek erősítésére az önfoglalkoztatás támogatásaként, valamint az egyetemi végzettségű személyek ösztönzését az önfoglalkoztatásra, mert ha ők vállalkozásba fognak, az a többi munkanélküli fokozottabb foglalkoztatásának lehetőségét is jelentheti. A globális piacokon csak azok a vállalatok maradhatnak versenyképesek és sikeresek, amelyek rendelkeznek a szükséges tudással és menedzseri képességekkel, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a tudásgazdaság korszakát éljük.

Nehezebben foglalkoztatható személyek a munkaerőpiacon

Egyes kategóriák sebezhetősége a munkaerőpiacon azt eredményezi, hogy ezeket a kategóriákat – csoportokat nehezebben foglalkoztatottként kategorizáljuk. Ezért beszélni fogunk a munkaképes lakosság egyes csoportjainak sebezhetőségéről, nehezebb foglalkoztathatóságáról és integrálásukról a munkaerőpiacra.

Bizonyos kategóriák sebezhetőségét eredményezhetik személyes, gazdasági és vagy szociális tényezők, ami miatt kedvezőtlen helyzetbe kerülnek és ez negatívan hat ki életükre. Az olyan tényezők, mint az életkor, a képzettségi szint, a rokkantság, a nemi, etnikai hovatartozás, szociális helyzet stb. akadályt jelenthetnek az esélyegyenlőség és a munkahelyek elérhetősége szempontjából.

A foglalkoztatásról és a munkanélküliség elleni biztosításról szóló törvény értelmében nehezebben foglalkoztatható az a munkanélküli, aki egészségi állapota, elégtelen vagy nem megfelelő képzettsége, társadalmi-demográfiai jellemzői, a munkaerő-piaci kereslet és kínálat regionális vagy szakmai eltérései, vagy más objektív körülmények miatt nehezebben talál munkát.

A nehezebb foglalkoztathatóság mutatói, melyeket figyelembe kell venni: a munkanélküliségi ráta, a foglalkoztatási ráta, a foglalkoztatás minőségére vonatkozó mutatók, a veszélyeztetett kategóriák foglalkoztatásának mértéke és a tartós munkanélküliek aránya a munkanélküliek teljes létszámában stb. Ez azt jelenti, hogy az e kategóriákba tartozó személyek további akadályokba ütköznek a munkaerőpiacra való belépéskor, és támogatásra lehet szükségük a munkaerő-piaci beilleszkedéshez és a megfelelő állás megtalálásához.

A 2021-2026 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Foglalkoztatási Stratégia meghatározza a különösen érzékeny kategóriákat a munkaerőpiacon, és az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedéseknek elsődlegesen rájuk kell irányulniuk. E stratégia szerint a foglalkoztatásról és a munkanélküliség elleni biztosításról szóló törvénynek megfelelően nehezebben foglalkoztatható az a munkanélküli, aki egészségi állapota, elégtelen vagy nem megfelelő képzettsége, társadalmi-demográfiai jellemzői, a munkaerő-piaci kereslet és kínálat regionális vagy szakmai eltérései, vagy más objektív körülmények miatt nehezebben talál munkát. Különösen veszélyeztetettek azok a személyek, akik egyszerre a sérülékenységek több tényezőjével érintettek. Ebbe a kategóriába tartoznak: a romák, a fogyatékkal élők, a nők, fiatalok (15-30 évesek), idősek (50 - 64 évesek), a tartósan munkanélküliek (12 hónapnál hosszabb ideig munkát keresők, és különösen, akik 18 hónapnál hosszabb ideig keresnek munkát).

A 2022. évben a nehezebben foglalkoztatható személyek státuszt, a becslések alapján, akik elsőbbséget élveznek majd az aktív foglalkoztatási politika intézkedéseit illetően: a 30 évnél fiatalabbak, nők, létszámfeleslegek, 50 évnél idősebbek, szakképzetlenek és alacsonyan képzettek,

fogyatékkal élők, romák, szociális segélyben részesülő munkaképes személyek, hosszabb ideje munkanélküliek (több mint 12 hónapja a munkaközvetítőn vannak és azok akik több mint 18 hónapja keresnek munkát), a gyermekotthonokban vagy nevelőcsaládoknál elhelyezett fiatalok és a családi erőszak áldozatai.

A gyermekotthonokban vagy nevelőcsaládoknál elhelyezett fiatalok azok a 30 évnél fiatalabb személyek, akik rendelkeznek gyermekotthonokban vagy nevelőcsaládoknál elhelyezett státusszal. Az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedésekbe be kell továbbá kapcsolni a többi nehezebben foglalkoztatható személyt is, különösen a következő kategóriákat: nők (különösen az emberkereskedelem áldozatai), a vidéki lakosság, a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek, a visszafogadási megállapodás szerinti visszatérők, az egyedülálló szülők, a házastársak olyan családban, amelyben mindkét házastárs munkanélküli, a fogyatékos gyermekek szülei, a börtönből szabadult személyek stb. oly módon, ami lehetővé teszi integrációjukat a munkaerőpiacon.

Nők a helyi munkaerőpiacon

A 2011. évi népszámlálás eredményei szerint Szabadka város területén 141.554 lakos élt. Ebből a nők száma 73.514, valamivel több, mint a férfiak száma, ugyanis ők 68.040-en vannak. Napjainkban a munkaképes nők legnagyobb része a szürkegazdaságban dolgozik, ideiglenes munkákat vállalva, helyettesítésként, otthoni munkát végezve, ingyen vagy kevesebb fizetésért, mint a férfiak, és ezzel társadalmi kirekesztettségük összetettebbé válik.

A nők hátrányos helyzetének általános mutatói:

- gazdasági függőség,
- munkanélküliség és a munkanélküliek jogvédelmének problémája,
- a társadalomban uralkodó nemi sztereotípiák és erőteljes szociális nyomás,
- ingyenes munka/nők falusi gazdálkodása, és falusi jellegű munkák végzése a külvárosi településeken
- a különböző intézmények és szervezetek közötti hiányos koordináció,
- a nemek egyenjogúságáról szóló törvény és a nők jogairól szóló egyezmény mellőzése
- nehézségek a családi és hivatásbeli szerep összeegyeztetésében
- a nők saját jogaikkal kapcsolatos tájékozatlansága.

A Szabadka város területén nyilvántartott munkanélküliek teljes számából, ami 2021. december 31. napján 4.113 fő volt, a munkanélküli nők száma 2.072 fő, vagyis a munkanélküliek 50,38%-a nő.

6. táblázat A munkanélküli nők számának áttekintése szakképzettség szerint, 2021. december 31. napján⁸

Célcsoport: Nők	Szabadka	
	Összesen	%
Összesen	2.072	50,38%

⁸ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az észak-bácskai körzetben, Szabadkán, 2021 decemberében.

I. fokú szakképzettség	937	45,23%
II. fokú szakképzettség	53	2,56%
III. fokú szakképzettség	249	12,02%
IV. fokú szakképzettség	511	24,66%
V. fokú szakképzettség	4	0,19%
VI-1. fokú szakképzettség	51	2,46%
VI-2. fokú szakképzettség	58	2,80%
VII-1. fokú szakképzettség	206	9,94%
VII-2. fokú szakképzettség	3	0,14%
VIII. fokú szakképzettség	0	0,00%

A 6. táblázat a munkanélküli nők számát szemlélteti Szabadka város területén, ami 2.072 főt tett ki, és a munkanélküliek teljes létszámának 50,38%-a. A munkanélküliek teljes számában legnagyobb arányban vesznek részt az első fokú szakképzettséggel rendelkező nők, akik 937-en vannak, és a munkanélküliek 45,23%-át teszik ki. Jelentős a negyedik fokú szakképzettséggel rendelkező munkanélküli nők aránya: 511 fő, illetve 24,66%. Legalacsonyabb a VII – 2 fokú szakképzettséggel rendelkező nők száma, ők hárman vannak (0,14%).

Fogyatékkal élő személyek a helyi munkaerőpiacon

A fogyatékkal élőknek az akadályok egész sorával kell szembesülniük, amikor munkaviszonyt kívánnak létesíteni, kezdve az előítéletekkel egészen az építészeti akadályokig bárhová is mennek. Ahhoz, hogy a fogyatékkal élők ki tudják elégíteni alapvető egzisztenciális szükségleteiket, munkalehetőséget kell biztosítani számukra, de ehhez minimális változtatásokra van szükség a munkahelyiségek és a munkába járás tekintetében, és némileg változtatni kell a munkamódszereket is. A fogyatékkal élők foglalkoztatásáról és szakmai rehabilitálásáról szóló törvény 24. szakasza kötelezővé teszi a fogyatékkal élők foglalkoztatását mindazon munkáltató számára, akinek húsznál több alkalmazottja van. Az említett jogszabályok segítségével, a fogyatékkal élők egy részének sikerült bekapcsolódni a munkába, de ez továbbra sem elegendő.⁹

Szabadka arra törekszik, hogy olyan várossá váljon, mely teljesen alkalmazkodik a fogyatékkal élő személyekhez, így az utóbbi években nagy figyelmet szentelnek az inklúciónak, hogy a fogyatékkal élő polgárok a közösség aktív tagjaivá válhassanak, és saját lehetőségeikkel hozzájáruljanak a város fejlődéséhez.

A 2014-es, 2015-ös, 2016-os, 2017-es, 2018-as, 2019-es és 2021-es pozitív példák is mutatják, hogy ezek a személyek sikeresek tudnak lenni a munkájukban, és el tudják érni a kívánt eredményeket, s a különbségek csak a munkamódszerben mutatkoznak meg és a munkahelyiségek átalakításában.

A munkáltató viszont már csak az utolsó lépés a fogyatékkal élők foglalkoztatásában. Az egész oktatási folyamatot kell átalakítani, és lehetővé tenni a fogyatékkal élők számára, hogy kellő tudásra és képesítésre tehessenek szert a munkaerő-piac követelményeinek megfelelően.

7. táblázat A fogyatékkal élő munkanélküliek számának áttekintése és a munkanélküliek teljes létszámában való részarányuk Szabadkán 2021. december 31. napján¹⁰

Szabadka város	Munkanélküliek száma		Munkanélküliek száma FÉSZ		Fogyatékkal élők részvételi aránya a munkanélküliek teljes létszámában	
	Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők
141.554	4.113	2.072	288	124	7,00	5,98

A 7. táblázatot megvizsgálva azt tapasztalhatjuk, hogy Szabadka város területén a munkanélküliek száma összesen 4.113 fő, ebből a fogyatékkal élők részvétele 288 fő, a fogyatékkal élő nők száma pedig 124. A fogyatékkal élők részaránya a munkanélküliek teljes létszámában 7,00%, míg a nőké 5,98%.

Fiatalok a munkaerőpiacon

A fiatalok helyzete a szabadkai munkaerőpiacon szintén nehéz, bár gyakran élveznek előnyöket az elhelyezkedéskor, a tapasztalathiány miatt mégis nehezen jutnak első munkahelyhez, így a pályakezdők százalékaránya igen magas. A fiatalok egy részében nem tudatosul, hogy karrierjüket önállóan kell építeniük. A készségek hiánya a következő területen figyelhető meg: szakmai életrajzon keresztül történő bemutatkozás, és a munkáltatóval folytatott beszélgetés, minek keretében különböző fellépési stílusokat kell kifejleszteni a munkáltatóval történő kapcsolatfelvételhez. Másrészt igen alkalmazkodók, és könnyen elhelyezkednek olyan nagyobb városokban, ahol magasan szakképzett káderekre van igény.

A fiatalok szakképzettsége releváns strukturális mutatója a munkaerő egy része oktatási szintjének, és a közeljövőben ez a csoport fogja meghatározni az ország fejlesztési potenciálját.

8. táblázat A 30 évnél fiatalabb munkanélküliek áttekintése és százalékarányuk a szabadkai munkanélküliek teljes létszámában 2021. december 31. napján¹¹

Város	Munkanélküliek száma		30 évnél fiatalabb munkanélküliek száma		Fiatalok részaránya (30 évnél fiatalabbak) a munkanélküliek teljes létszámában	
	Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők
Szabadka	4.113	2.072	903	472	21,95%	22,78%

A 8. táblázat azt mutatja, hogy a 30 év alatti fiatalok kategóriájában a munkanélküliek száma 2021. december 31-én 903 fő volt, vagyis a részarányuk a munkanélküliek teljes számában Szabadka város területén 21,95%, a 30 évnél fiatalabb munkanélküli nők száma pedig 472 fő, vagyis 22,78%.

9. táblázat A 30 évnél fiatalabb munkanélküliek száma 2021-ben szakképzettség szerint¹²

Célcsoport: Fiatalok (30 év alattiak)	Szabadka			
	Összesen	%	Nők	%
ÖSSZESEN	4.113	100	2.072	100
I. fokú szakképzettség	384	9,34	194	9,36
II. fokú szakképzettség	7	0,17	1	0,05
III. fokú szakképzettség	105	2,55	38	1,83
IV. fokú szakképzettség	246	5,98	131	6,32
V. fokú szakképzettség	0	0,00	0	0,00
VI-1. fokú szakképzettség	0	0,00	0	0,00
VI-2. fokú szakképzettség	39	0,95	30	1,45
VII-1. fokú szakképzettség	122	2,97	78	3,76
VII-1. fokú szakképzettség	0	0,00	0	0,00
VIII. fokú szakképzettség	0	0,00	0	0,00

A 9. táblázatot elemezve, amely a 30 évnél fiatalabb munkanélkülieket szemlélteti, megállapíthatjuk, hogy ebben a kategóriában a munkanélküliek száma 903, amiből 472 nő. Képzettség szerint a 30 évnél fiatalabb munkanélküliek között legtöbb az I. és IV. szintű szakképzettséggel rendelkező: 384 fő (9,34%) és 246 fő (6,32%). Továbbá ezeknél a szakképzettség szinteknél a legnagyobb a nők száma is: 194 nő (9,36%) I. szintű szakképzettséggel és 131 nő IV. szintű szakképzettséggel (6,32%).

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az észak-bácskai körzetben, Szabadkán, 2021 decemberében.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az észak-bácskai körzetben, Szabadkán, 2021 decemberében.

50 évnél idősebbek

Az 50 év feletti korosztályban Szabadkán 1.666 fő munkanélküli, és 721 a nők száma, ami azt mutatja, hogy Szabadka városában az összesen 4.113 munkanélkülihez képest az 50 évnél idősebbek aránya 40,51%, ami azt mutatja, hogy minden bizonnyal ez az egyik legkiszolgáltatottabb kategória. Az adatok azt mutatják, hogy az ebbe a korcsoportba tartozók többsége munkaviszonyból került át a nem aktív csoportba, ennek különböző okai vannak, például: motiváció elvesztése, nincs kedve az aktív álláskeresésre, mert a munkáltatók főként a fiatalabb munkaerőt kívánják alkalmazni, továbbá a nem elegendő tudás, s ezzel együtt kisebb esély a munkába állásra. Az említett okok miatt továbbra is növekszik azoknak a 50 év feletti személyeknek a száma, akik tartósan munkanélkülivé válnak. A 2021. évben az újrafoglalkoztatás feltételeinek megteremtése során az 50 évnél idősebb korosztályra kell nagyobb hangsúlyt fektetni, mint a munkanélküliek legveszélyeztetettebb csoportjára.

Romák a helyi munkaerőpiacon

A roma populáció a leghátrányosabb helyzetű és legkirekesztettebb munkavállalói csoport úgy a helyi, mint az országos munkaerőpiacon. Az NFSZ szabadkai fiókintézetének hivatalos adatai szerint a nyilvántartásban 330 személy szerepel, közülük 167 nő. Ezek az adatok nem tükrözik a reális helyzetet, mivel a nyilvántartásba vétel során a romák egy része nem kívánja hangsúlyozni nemzeti hovatartozását.

A hagyományos életvitelük nagyban befolyásolja a roma közösség állapotával kapcsolatos megállapításokat: nagyon kevesen kerestek aktívan állást, a roma nemzetiségű nők a gyermekvállalás és gyermeknevelés elkötelezettjei, a populáció nem rendelkezik elegendő tájékozottsággal arról, hogyan gyakorolhatja jogait és kötelezettségeit a köz-és állami intézményeknél, a munkáltatók előítélettel vannak irányukban, amikor romák foglalkoztatásáról van szó stb. A romák foglalkoztatásához és a munkaerőpiacon való helyzetük javításához kapcsolódó nehézségek egy egész sor összetett szociális, gazdasági, politikai és egyéb körülménytől függnek. A roma kisebbség tagjainak legnagyobb része szélsőségesen szegénységben és rossz körülmények között él, különösen egészségügyi és higiéniai szempontból, gyakran nem rendelkeznek személyes okmányokkal, nincs társadalombiztosításuk és rendkívül alacsony a képzettségük. A romák egy része nem beszéli a hivatalos államnyelvet, kevesen végezték el az általános iskolát, és igen korlátozottak a lehetőségeik arra, hogy az általános iskola után tovább tanuljanak. Többségük munkanélküli, a dolgozó romák pedig a legalacsonyabb képzettséget igénylő és gyengén fizető munkákat végzik. Önszorgalomból elsajátított szakmák gyakorlásával igyekeznek fenntartani magukat, ami miatt rendkívül kedvezőtlen és versenyképtelen helyzetbe kerülnek a munkaerőpiacon, és minimális bért valósítanak meg. A romákat a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálaton keresztül be kell kapcsolni a funkcionális alapszintű felnőttképzésbe.

10. táblázat A roma nemzetiségű munkanélküliek áttekintése és százalékarányuk a szabadkai munkanélküliek teljes létszámában a 2021. évben¹³

Város	Munkanélküliek száma		Munkanélküliek száma Romák		Romák százalékaránya a munkanélküliek teljes létszámában	
	Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők
Szabadka	4.113	2.072	330	167	8,02	8,06

A 10. táblázat szerint a munkanélküli romák száma Szabadka város területén 2021-ben 330 fő volt, ebből 167 nő. A munkanélküliek összességében a romák aránya 8,02%, a munkanélküli roma nők aránya a munkanélküli nők számához viszonyítva pedig 8,06% Szabadka város területén.

11. táblázat A munkanélküli romák áttekintése szakképzettség szerint a 2021. évben¹⁴

Célcsoport: Romák	Szabadka város			
	Összesen	%	Nők	%
Összesen	330	100	167	100
I. fokú szakképzettség	308	93,33	159	95,21
II. fokú szakképzettség	3	0,91	1	0,59
III. fokú szakképzettség	9	2,73	3	1,80
IV. fokú szakképzettség	7	2,12	2	1,20
VII-1. fokú szakképzettség	3	0,91	2	1,20

A roma népesség jellemzőiből kiindulva megállapíthatjuk, hogy a legtöbb munkanélküli roma alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik: 308 fő (93,33%), majd ezt követi a harmadik fokú szakképzettséggel rendelkező romák: 9 fő (2,6273%). A munkanélküli roma nők száma 167 fő, legtöbbjük alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik: 159 fő (95,21%).

Munkaerő-felesleg

A munkaerő-felesleg megoldásáról szóló program meghozatala előtt a munkáról szóló törvény 154. szakaszával összhangban a munkaadó köteles a reprezentatív szakszervezettel és az illetékes köztársasági foglalkoztatási szervezettel együttműködve megfelelő intézkedéseket tenni annak érdekében, hogy a felesleggé vált alkalmazottak újra elhelyezkedhessenek. Ilyen értelemben a NFSZ köteles elkészíteni a munkaerő-felesleggé vált alkalmazottak foglalkoztatására vonatkozó vélemény és javaslat című dokumentumot, és ezt figyelembe ajánlani annak a munkáltatónak, aki a munkaerő-felesleg megoldásáról szóló programot készíti. Ugyanakkor felsorolja azokat az aktív intézkedéseket is, melyeket a NFSZ fog megtenni a rendelkezésére álló lehetőségekből, mint amilyen az újbóli foglalkoztatás vagy önfoglalkoztatás, közvetítői szolgáltatások igénybevétele, támogatások, képzés és hasonlóak.

A FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA PRIORITÁSAI

Figyelembe véve az Európai Tanács 2016. február 15-én kelt ajánlását a tartósan munkanélküliek munkaerő-piaci integrálásáról, valamint azt a tényt, hogy a tartós munkanélküliség a munkanélküli személyek munkaügyi és társadalmi integrálódásának egyik kulcsfontosságú akadály, és kihat az

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az észak-bácskai körzetben, Szabadkán, 2021 decemberében.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Havi statisztikai közlemény, Munkanélküliség és foglalkoztatás az észak-bácskai körzetben, Szabadkán, 2021 decemberében.

ismeretek, készségek és kompetenciák elavulására. Célzott támogatási intézkedéseket kell tenni azok a munkanélküli személyek felé, akik több mint 12 hónapja keresnek munkát, azzal, hogy a támogatásnak még intenzívebbnek kell lennie a 18 hónapnál hosszabb ideje munkát kereső személyek esetében.

Figyelembe véve az európai foglalkoztatáspolitikai irányvonalait és ajánlásait, a Szerb Köztársaság munkaerő-piaci helyzetének és alakulásának mutatóit, a folyó reformfolyamatokat és dokumentumokat, az előzetes tevékenységek eredményeit és a becslések eredményeit, a foglalkoztatáspolitikai prioritásokat a következőkben állapítottuk meg:

- A munkaerő-piaci feltételek javítása és a munkaerő-piaci intézmények fejlesztése;
- A foglalkoztatás ösztönzése, és a nehezen foglalkoztatható személyek integrálása a munkaerőpiacon, valamint a regionális és helyi foglalkoztatáspolitikai támogatása;
- A munkaerő minőségének javítása és a humántőkébe való befektetés.

A HELYI FOGLALKOZTATÁSI AKCIÓTERV KIDOLGOZÁSÁBAN ÉRDEKELT FELEK FELTÉRKÉPEZÉSE

A helyi foglalkoztatási politikában számos érdekelt félnek megvannak az érdekei, s többségük felismerte helyét és feladatát a helyi akcióterv kidolgozásának folyamatában is, úgy mint a:

- **Helyi önkormányzat** - szerepe: a befektetésekhez és a vállalkozások fejlesztéséhez szükséges megfelelő üzleti környezet kialakítása, a helyi szolgáltatások alkalmazkodása a gyorsabb elhelyezkedés céljából (óvodák és napközik, jobb közlekedési feltételek...); a foglalkoztatáspolitikai integrálása a többi helyi szintű fejlesztéspolitikába; helyiségek rendelkezésre bocsátása az új innovatív programok megvalósításához, pl. technológiai parkok, inkubátorok, edző központok.
- **Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat**, szerepe: a helyi munkaerőpiac jellemzőinek és a foglalkoztatási lehetőségek felismerése, eszközöknek az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedésekre való irányítása, közvetítői szerep a munkanélküliek foglalkoztatásában, a munkáltatók meglátogatása, közvetítés a vállalatok és oktatási intézmények, valamint a foglalkoztatási magánügynökségek között.
- **Helyi Foglalkoztatási Tanács**, - szerepe: a tevékenységek koordinálása és együttműködési háló létrehozása minden érdekelt fél számára a helyi foglalkoztatási akcióterv megvalósítása érdekében, az akcióterv kidolgozásának kezdeményezése, aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések végrehajtása és hitelesítése
- **Regionális Fejlesztési Ügynökség** (szerepe: az erőforrástérkép fejlesztése, fejlesztési irány kijelölése és tanácsadás a munkaerő-felesleggel küzdő vállalatoknak és az új vállalkozóknak, kezdő vállalkozók mentorálása.
- **A Szabadka területén működő szakszervezetek** - szerepe: a foglalkoztatás támogatása a szakszervezeti öntudat révén és a privatizációs folyamatok konstruktív támogatása a megelőző intézkedések végrehajtása tekintetében, a végkielégítések továbbítása az új munkahelyekre; a társadalmilag felelős és törvényes üzletvitelre és a munkakínálat minőségének fejlesztésére való ösztönzés; eszközöket javasolni az oktatási programok fejlesztéséhez és aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések
- **Vállalkozói Társulás** - szerepe: az erőforrástérkép fejlesztése, a vállalkozók új munkaerő iránti szükségleteinek felmérése, munkaerő arculat, a gazdasági tevékenységek irányvonalának meghatározása.
- **Regionális Gazdasági Kamara** - szerepe: az erőforrástérkép fejlesztése, a gazdasági tevékenységek irányvonalának meghatározása.

- **A szabadkai általános és középiskolák aktívája** - szerepe: a munkaerő piacképességének és alkalmazhatóságának fejlesztése, valamint vállalkozói képességeinek fejlesztése és a cselekvés- és változásiorientált civil társadalom fejlődése.
- **Munkáltatók** - szerepe: új munkahelyek kreálása; a fiatalok első munkatapasztalatának megszerzésére irányuló program; a nehezen elhelyezkedő személyek kategóriájának foglalkoztatása (50-nél idősebbek, nők, fogyatékkal élők, gyakornokok,); információt nyújtani arról, hogy a tudás, készségek és képességek tekintetében melyek az igényeik, a foglalkozások és képesítések szabványának meghatározása.
- **A peremre szorult csoportok érdekvédelmével foglalkozó civil szervezetek:** szerepe: a munkaerő piacképességének és alkalmazhatóságának fejlesztése, valamint vállalkozói képességeinek fejlesztése és a cselekvés- és változásiorientált civil társadalom fejlődése.

A foglalkoztatás problémakörének elemzése Szabadkára vonatkozóan

A helyi akcióterv kidolgozása során Szabadkán a foglalkoztatással kapcsolatban az alábbi problémák lettek azonosítva:

- szakemberek elvándorlása,
- az oktatáspolitikai nincs összhangban a helyi munkaerőpiac igényeivel,
- A gazdaság és az oktatás közötti kapcsolat nem elegendő, amire részben megoldást kínál a duális képzés fejlesztése,
- a gyakorlati tudás hiánya az iskola befejezése után,
- a peremre szorult csoportok különösen nehezen tudnak helyezkedni a munkaerőpiacon,
- magas azoknak a 45 év feletti személyeknek a száma, akik tartósan munkanélkülivé válnak, és ez elveszi a kedvüket az aktív álláskereséstől,
- hiányzik a fogyatékkal élő személyeket foglalkoztató munkáltatók részére nyújtott pszichoszociális támogatás és képzés,
- A kezdők nincsenek felkészülve az önálló üzletvezetésre. A kezdők nem kapnak mentori segítséget.
- A helyi munkaerőpiacra negatív hatást gyakorolt a koronavírus okozta világjárvány is.

A helyi szintű foglalkoztatás kiaknázatlan lehetőségei

A foglalkoztatás kiaknázatlan vagy nem elegendő mértékben kiaknázott helyi lehetőségeinek aspektusai a következők:

- Szabadka város olyan kiaknázatlan infrastruktúrával rendelkezik, melyet könnyen át lehetne alakítani a nem megfelelő szakképzettséggel rendelkező személyek átképzésére vagy továbbképzésére,
- Szabadka földrajzi fekvése kiváló, amiből természetesen adódik a Magyarországgal és Horvátországgal, illetve az uniós országokkal folytatott minden formájú együttműködés, így a tapasztalatcsere, a gazdasági partnerség ösztönzése tekintetében is,
- a mezőgazdasági termelés és feldolgozás innovatív módszereinek alkalmazására való ösztönzés,
- az idős és tehetetlen személyek gondozása és elhelyezése terén új szolgáltatások támogatása, mivel a szolgáltatói tevékenységeknek ez az új ága egyre növekszik,
- a turizmus Szabadka jelentős fejlesztési lehetősége, különösen a fürdő-, a falusi, az egészségügyi, az ökológiai és a kongresszusi turizmus terén,
- a leendő vállalkozók minőségi felkészítése (a műhelyfoglalkozás mint az üzleti ötletek beérlelésének és kidolgozásának interaktív módja);

- a foglalkoztatás terén tevékeny, legfontosabb helyi intézményeknek jobban együtt kellene működniük és hálózatba kellene szerveződniük, amivel megfelelő betekintést nyerhetnének a káderszükségletekbe és az ezzel kapcsolatos problémákba

SWOT ELEMZÉS

(legfontosabb elemek)

ERŐSSÉGEK

- az önkormányzat pozitív hozzáállása a munkanélküliség kérdésének megoldásához
- a munkanélküliek munkakészsége
- a munkahelyteremtés támogatása esetén a munkáltatók érdekeltek az új munkahelyek nyitásában
- feltételek teremtése a beruházások vonzásához

GYENGESÉGEK

- az 50 évnél idősebb munkanélküliek számának növekedése
- a 18-35 év közötti fiatalok jelentős migrációs mozgása (elvándorlás)
- a munkanélküliek szakmai képesítése és a gazdasági szükségletek közötti összehangoltság hiánya
- tartós munkanélküliség
- elavult ismeretek és készségek

LEHETŐSÉGEK

- munkahelyek teremtése a mezőgazdaságban
- új munkahelyek létesítése az ipari övezetben, új beruházóknál
- képzési lehetőség az NFSZ révén (átképzés, továbbképzés, a munkaerőpiacra történő felkészítés)
- A duális képzés fejlesztése

VESZÉLYEK

- az egyetemi végzettségű munkaerő hiánya
- a lakosság gazdasági migrációja

Szabadka város a 2022. évben a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálattal közösen az alábbi aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedéseket foganatosítja:

**1) A NEHEZEN FOGLALKOZTATHATÓ SZEMÉLYEK
FOGLALKOZTATÁSÁNAK TÁMOGATÁSA**

Erre a támogatásra a magánszektorban működő munkáltatók jogosulnak. A célcsoportokat az NFSZ nyilvántartásában szereplő, alábbi kategóriákba tartozó munkanélküliek alkotják:

- 30 évnél fiatalabbak
- Nők
- Fogyatékkal élő személyek
- 50 évnél idősebbek
- Romák
- Tartósan munkanélküliek

Ezzel az intézkedéssel egyszeri pénzsegélyt fizetnek ki **200.000,00 dinár** összegben. Ez az összeg **20%-kal** növelhető, ha fogyatékkal élő személyt, szociális segélyben részesülő munkaképes korú személyt, intézményben vagy nevelőcsaládnál elhelyezett fiatalt, vagy családi erőszak áldozatát foglalkoztat a munkáltató, és így a támogatás **240.000,00 dinárt** tesz ki.

A programmegvalósítását 12 hónapig kell figyelemmel kísérni.

2) ÖNFOGLALKOZTATÁSHOZ NYÚJTOTT TÁMOGATÁSOK

Az önfoglalkoztatáshoz nyújtott támogatásra az NSZF nyilvántartásában szereplő azon munkanélküliek jogosulnak, akik elvégezték a vállalkozásfejlesztési tanfolyamot.

Az önfoglalkoztatáshoz nyújtott támogatást a munkanélküliek egy összegben kapják és az **300.000,00 dinárt** tesz ki kedvezményezettként, vagy **330.000,00 dinárt** abban az esetben, ha a kedvezményezett fogyatékkal élő személy, aki üzletet, szervezetet vagy egyéb vállalkozási formát akar létrehozni, illetve cégalapításhoz, ha az alapító a termelés, az idegenforgalom, szolgáltatások vagy a mezőgazdaság terén teremt munkahelyeket.

A támogatás igényelhető úgy is, hogy több munkanélküli közösen alapít céget saját maguk foglalkoztatására, minek során minden egyes személy külön nyújtja be az önfoglalkoztatás iránti kérelmét, és így 300.000,00 dináros támogatásra jogosul, vagy 330.000,00 dinárra, ha a kérelmező fogyatékkal élő személy.

A program megvalósítását 12 hónapig kell figyelemmel kísérni.

3) KÖZMUNKÁK – MŰSZAKI TÁMOGATÁS

A közmunkák - műszaki támogatás aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedés keretében Szabadka város az alábbi ágazatokban szervez közmunkákat:

- ✚ Környezetvédelem és természetvédelem
- ✚ Közművek és infrastruktúra fenntartása és felújítása
- ✚ Szociális védelem és humanitárius munka

Erre a foglalkoztatáspolitikai segítségre az alábbi kategóriákba tartozó munkanélküliek pályázhatnak:

- 1) Romák
- 2) Fogyatékkal élő személyek
- 3) 12 hónapnál hosszabb ideje munkát keresők
- 4) Szociális segélyben részesülő munkaképes személyek
- 5) 30 évnél fiatalabbak
- 6) 50 évnél idősebbek

Ebben a programban az alábbi jogalanyok vehetnek részt:

- ✚ A kommunális közvállalatok
- ✚ Szociális intézmények
- ✚ Az arra a tevékenységre regisztrált polgári egyesületek, melyek terén a közmunkát végzik

A közmunka végrehajtásához szükséges pénzeszközökre a munkáltató azzal a feltétellel jogosul, ha teljesítette korábbi kötelezettségeit és rendezte a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat és Szabadka város felé fennálló összes tartozását, kivéve azokat a kötelezettségeket, amelyek megvalósítása folyamatban van.

A közmunkák maximális időtartama **négy hónap**, a rendelkezésre álló anyagi eszközöknek megfelelően.

A közmunkák lebonyolítására szolgáló eszközök az alábbiakra használhatók fel:

- ✚ a közmunkába bekapcsolt személyek elvégzett munkájáért járó bérek kifizetésére az ideiglenes és időszaki munkákról szóló szerződés alapján, személyenként legfeljebb 25.000,00 dinár összegben havonta teljes munkaidőre, illetve a munkában eltöltött idővel arányosan havi szinten; amit a megfelelő adó és a kötelező társadalombiztosítási járulékok összegével kell megnövelni, ami magában foglalja a munkába járási útiköltségeket is;
- ✚ **a közmunkák lebonyolításával kapcsolatos költségek megtérítését egy összegben a munkáltatónak** minden olyan területen, amelyben a közmunkákat lebonyolítják, az alábbi összegekben:
 - ✓ 1.000,00 dinár személyenként az egy hónapig tartó közmunkák esetében;
 - ✓ 1.500,00 dinár személyenként a 2 hónapig tartó közmunkák esetében;
 - ✓ 2.000,00 dinár személyenként a 3 és 4 hónapig tartó közmunkák esetében;
- ✚ **A képzési költségek megtérítése** (egyszeri 1000,00 dinár összegben az alkalmazott személyek után, akik elvégezték a képzést), melyek a munka típusától és összetettségétől

függően megszervezhetők a közmunkát végző munkáltatójának belső programja, ill. az oktatási intézmény programja szerint. A képzés befejeztével az azt elvégző személy igazolást kap a szerzett kompetenciákról, vagy elismert bizonyítvány, ha a képzést elismert hivatalos felnőttképző intézmény folytatta le.